

Rahandusministri 14. novembri 2023. a määruse nr 41 „Ehitusplatsil viibimise andmete kogumise tehnilised nõuded elektroonilisele registreerimissüsteemile ja erijuhud, nõuded ehitusplatsil viibimise registreerimissüsteemile ning tuvastusvahendi taotlemise ja kasutamise tingimused ning kord“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Eelnõuga muudetakse rahandusministri 14. novembri 2023. a määruse nr 41 „Ehitusplatsil viibimise andmete kogumise tehnilised nõuded elektroonilisele registreerimissüsteemile ja erijuhud, nõuded ehitusplatsil viibimise registreerimissüsteemile ning tuvastusvahendi taotlemise ja kasutamise tingimused ning kord“ (edaspidi *määrus*) § 1 lõike 3 sõnastust, sest seal viidatud Vabariigi Valitsuse 8. detsembri 1999. a määruse nr 377 säte ei kehti enam. Muudatusega asendatakse viide ehitustööde alustamise eelteate esitamise kohustusele viitega maksukorralduse seaduse § 25¹⁰ lõikes 3 sätestatud aruandluse lävendile töövõtuahela ja ehitusplatsil viibimise andmete kogumiseks.

Määruse § 1 lõike 3 sõnastuse muutmine eraldi halduskoormusele ega töökoormusele mõju ei avalda.

1.2 Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja koostas Rahandusministeeriumi maksu- ja tollipoliitika osakonna peaspetsialist Kevin Kassihin (kevin.kassihin@fin.ee; 5833 1868).

Eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa (virge.aasa@fin.ee; 5885 1493). Eelnõu toimetas keeleliselt personali- ja õigusosakonna keeleteimetaja Heleri Piip (heleri.piip@fin.ee; 5303 2849).

1.3 Märkused

Eelnõuga muudetakse määrust redaktsioonis RT I, 15.11.2023, 1.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga muudetakse määruse § 1 lõike 3 sõnastust, sest seal viidatud säte – § 2 lõige 1 Vabariigi Valitsuse 8. detsembri 1999. a määruses nr 377 „Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ehituses” on kehtetuks tunnistatud. See tähendab, et ehitustööde alustamise eelteadet ei tule enam esitada, mistõttu ei saa sellele töövõtuahelast teavitamise ja ehitusplatsil viibimise andmete kogumise lävendina viidata. Andmeid kogutakse ehitustöö kohta, mille puhul on täidetud maksukorralduse seaduse § 25¹⁰ lõikes 3 sätestatud tingimused.

2023. aasta 1. oktoobril jõustus maksukorralduse seaduse muudatus (1. peatükk, 3³. jagu), milles sätestati ehitussektori kohustus määrata kindlaks ehitusplatsil viibitud aeg ning töövõtuahel. Selle muudatuse tulemusel on tööandjad kohustatud esitama andmeid

töövõtuahela ja töötamise kestuse andmekogusse¹ (edaspidi *TTKI*), mida kasutavad Maksu- ja Tolliamet, Politsei- ja Piirivalveamet ning Tööinspeksioon.

Andmeid kasutatakse eelkõige:

- välismaalaste üle tehtavaks järelevalveks;
- tööjõumaksude tasumise ja kinnipidamise kohustuse täitmise ning käibemaksu tasumise kohustuste täitmise kontrolliks;
- töotervishoidu, tööohutust ja töösuhteid puudutavate kohustuste täitmise kontrolliks töökeskkonnas.

Varem kehtinud õiguse kohaselt olid ehitusettevõtjad kohustatud:

- esitama Tööinspeksioonile ehitustööde alustamise eelteate kolm tööpäeva enne ehitustööde alustamist;
- esitama TTKI-sse andmed ehitatava ehitise, ehitustööde, nende tellija ja ehitustöid tegevate alltöövõtjate ning ehitusplatsil viibivate isikute kohta.

Kriteeriumid, mille alusel tuli andmed TTKI-sse ja Tööinspeksioonile esitada, olid samad ja enamik esitatud andmeid samuti kattusid. Vältimaks samasisuliste andmete korduvat esitamist loodi TTKI ja Tööinspeksiooni andmekogu vahele andmevahetus X-tee kaudu. Alates 2023. aasta sügisest saab Tööinspeksioon ehitustööde alustamise kohta vajaliku teabe otse TTKI andmekogust ning tööandjalt pole enam vaja lisaandmeid küsida.

Vaatamata eelteate esitamise nõude kaotamisele jääb senine, esialgselt eelteate lävendist juhinduv ehitustööde aruandluse lävend kehtima ning see on sätestatud maksukorralduse seaduse § 25¹⁰ lõikes 3. Andmeid tuleb koguda ja andmekogusse esitada ehitatava ehitise, ehitustööde, nende tellija ja ehitustöid tegevate alltöövõtjate ning ehitusplatsil viibivate isikute kohta kui ehitustööde eeldatav kestus ületab 30 tööpäeva ja ehitusplatsil töötab samal ajal vähemalt 20 isikut või mille eeldatav maht ületab 500 inimtööpäeva².

3. Eelnõu terminoloogia

Eelnõuga ei võeta kasutusele uusi termineid.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusega

Eelnõu ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

5. Määruse mõjud

5.1 Mõju ehitusettevõtjatele

Andmete kogumise ja TTKI-sse esitamise kohustus on ehitusettevõtetal, mis tegelevad mahukamate ehitustöödega, mille eeldatav kestus ületab 30 tööpäeva ja mida teeb samal ajal vähemalt 20 inimest või mille eeldatav töömaht ületab 500 inimtööpäeva. Seega on sihtrühma suurus keskmine. Varem pidi ehitusettevõtte esitama eelteate Tööinspeksioonile ja andmeid TTKI-sse, kuid nüüd saab piirduda vaid TTKI andmete täitmisega, tänu millele on ettevõtja jaoks halduskoormus väiksem. Kuna maksukorralduse seaduse §-st 25¹⁰ tulenevad nõuded ehitustööde kohta andmete esitamiseks kehtivad juba praegu, siis määruuses tehtav viide nende

¹ Pikemalt on TTKI kasutamise seotud nüansse selgitatud Maksu- ja Tolliameti kodulehel:

<https://www.emta.ee/ariklient/registreerimine-ettevotlus/registreerimine-ehituses>

² Maksukorralduse seadus § 25¹⁰ lg 2 ja lg 3: <https://www.riigiteataja.ee/akt/102102025004?leiaKehtiv>

samade andmete kogumisele ettevõtjatele eraldi mõju ei avalda. Ebasoovitavaid mõjusid ehitusettevõtjate jaoks selle muudatusega ei kaasne.

5.2 Mõju riigiasutuste töökorraldusele

Eelteate esitamise kohustuse kaotamine mõjutas riigiasutustest eelkõige Tööinspektsiooni töökoormust. Koormus vähenes, sest kogu vajalik info saadakse automaatselt läbi Maksu- ja Tolliametite hallatava TTKI. Vabanenud ressursid saab Tööinspektsioon suunata sisulistes ennetus- ja järelevalvetegevustesse. Samuti oli mõju ulatus väike, kuna Tööinspektsiooni jaoks ei toonud muudatused kaasa koormavaid kohanemistegevusi. Eelteate esitamise kohustuse lävendi kaotamine ja asendamine maksukorralduse seaduse § 25¹⁰ lõikes 3 määratletud tingimustega TTKI andmete kogumiseks Tööinspektsioonile ega Maksu- ja Tolliametile eraldi mõju ei avalda. Ebasoovitavaid mõjusid riigiasutustele ei kaasne.

6. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega eraldi kulusid ei kaasne.

7. Määruse jõustumine

Määrus on planeeritud jõustuma üldises korras.

8. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu Justiits- ja Digiministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile.

Eelnõu saadetakse arvamuse avaldamiseks Eesti Ehitusettevõtjate Liidule ja Eesti Taristuehituse Liidule.